

College van burgemeester en schepenen

zitting van 10 november 2017

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING
Ruimtelijk en Duurzaamheidsbeleid

Besluit

Goedgekeurd

Hernieuwbare energie in Leuven - Burgerparticipatie - Goedkeuring (2017_CBS_04594)

Samenstelling

Aanwezig:

de heer Louis Tobback, burgemeester;
de heer Carl Devlies, schepen; de heer Dirk Robbeets, schepen; de heer Dirk Vansina, schepen; mevrouw Denise Vandevoort, schepen; mevrouw Myriam Fannes, schepen; de heer Mohamed Ridouani, schepen; de heer Erik Vanderheiden, schepen; mevrouw Bieke Verlinden, schepen; de heer Herwig Beckers, schepen
de heer Gust Vriens, stadssecretaris; mevrouw Geertrui Vanloo, adjunct-stadssecretaris

Beschrijving

Regelgeving: bevoegdheid

- de gemeenteraad is bevoegd op basis van artikel 42-43 van het gemeentedecreet

Argumentatie

Het college in zitting van 6 november 2015 keurde een visienota op hernieuwbare energie goed (bijlage). Deze energiebeleidsvisie draagt bij aan de stadsbrede doelstelling om klimaatneutraal te worden en is onderdeel van de uitvoering van het Sustainable Energy Action Plan (SEAP) dat opgemaakt werd in het kader van het burgemeestersconvenant van de EU.

De stad ambieert een coherente energietransitie met specifieke aandacht voor energieonafhankelijkheid en energiedemocratie. Dit wordt in de energiebeleidsvisie geconcretiseerd aan de hand van de volgende vier basisprincipes:

- inbedding in de omgeving en in het ruimtelijk beleid.

Elk grootschalig hernieuwbare energieproject dient met zorg ingebed te worden in de landschappelijke, ecologische en sociale omgeving, dit in goed overleg met alle betrokken stakeholders.

- milieutechnische maximalisatie.

Op dit moment wordt amper 1% van de in Leuven verbruikte energie ook in Leuven geproduceerd. De stad heeft de intentie om de Leuvense energieautonomie te verbeteren, en wenst dan ook het potentieel voor de productie van hernieuwbare energie maximaal te valoriseren.

- inbedding in het bredere energiebeleid.

Productie van hernieuwbare energie is slechts één van de drie stappen in de trias energetica. Belangrijk is dat er daarnaast ook wordt ingezet op het beperken van de energievraag en energie-efficiëntie. Er wordt verwacht dat diegene die projecten rond hernieuwbare energie ontwikkelt, hier ook op inzet.

- de natuurlijke hulpbronnen zijn zo maximaal mogelijk een gemeenschappelijk goed.

De stad wenst burgers vanaf het begin van het planproces te betrekken door middel van heldere en eerlijke communicatie en de mogelijkheid tot inspraak. Daarnaast is de stad van oordeel dat alle

natuurlijke hulpbronnen op en boven het Leuvense grondgebied, waaronder het zonlicht, de wind en andere natuurlijke energiebronnen, maximaal gemeenschappelijk goed zijn, en de opbrengsten van het gebruik van de hernieuwbare energie dus niet volledig geclaimd kunnen worden door één of meerdere private partijen. Projecten dienen erover te waken dat de Leuvenaar dus ook zo maximaal mogelijk het recht heeft om mee dit zonlicht, deze wind en andere bronnen te 'oogsten'. Dit zal ook het draagvlak versterken voor projecten rond hernieuwbare energie.

Met deze energiebeleidsvisie heeft de stad er expliciet voor gekozen om participatief te werken voor hernieuwbare energieprojecten. De Leuvenaar moet rechtstreeks kunnen participeren en investeren in hernieuwbare energie. In de visietekst wordt reeds gesteld dat het aandeel dat openstaat voor directe financiële participatie van de Leuvenaar, Leuvense bedrijven en organisaties, en de overheid bij een hernieuwbaar energieproject, een essentieel criterium zal vormen voor de toekenning door of steun van de stad voor elk project.

Met dit gemeenteraadsbesluit wil de stad deze intentie verduidelijken en concretiseren, en ervoor zorgen dat de uitgangspunten van de energiebeleidsvisie ook effectief meegenomen zullen worden bij de uitwerking van concrete projecten.

Concreet wordt het volgende voorgesteld:

1. Voor nieuwe projecten rond hernieuwbare energie op grondgebied van de stad, en op eigendom van de stad, wordt gestreefd naar minstens 50% rechtstreekse participatie van burgers en lokale overheid.

Door te verwijzen naar de zeven coöperatieve principes van de Internationale Coöperatieve Alliantie (ICA), trekt de stad de kaart van directe participatie. Dit maakt burgers, bedrijven of lokale gemeenschappen eigenaar van de windturbines. Als eigenaar heb je inspraak en bepaal je mee naar wie de stroom gaat, tegen welke prijs en wat er met de winst gebeurt. Op deze manier zijn de natuurlijke hulpbronnen zo maximaal mogelijk een gemeenschappelijk goed.

Dit idee is niet nieuw. Er zijn al een aantal voorbeelden:

- de provincie Oost-Vlaanderen voert sinds enkele jaren een proactief windbeleid en werkte een participatiemodel uit. Hierin wordt minstens 20% van de windturbines gereserveerd voor burgers, bedrijven en lokale overheden. Daarnaast wordt er ook een omgevingsfonds opgericht, gespijsd door de eigenaars van de windturbines. De concentratiegemeenten in het Meetjesland verfijnden deze visie nog en reserveerden via een gemeenteraadsbesluit tot 50% voor lokale burgerinitiatieven;
- de Waalse regering ontwikkelde een 'Cadre de référence pour l'implantation d'éolines' en schrijft hierin een participatiepercentage van 49,98% voor;
- de gemeente Laarne nam eerder dit jaar een gemeenteraadsbesluit waarin ze stellen dat 50% van de hernieuwbare energieprojecten gerealiseerd moet worden via rechtstreekse participatie. Laarne voorziet daarbij ook 'kwalitatieve' selectiecriteria zoals het percentage burgerparticipatie bij aanbestedingen op openbare gebouwen en gronden.

2. Indien de stad op haar eigendommen een project wenst te ontwikkelen, zal een aanbestedingsprocedure gevolgd moeten worden. Om het belang van de rechtstreekse participatie te benadrukken, zal de stad dit als gunningcriteria opnemen op minimum 30% van de punten. De overige punten kunnen uitgewerkt worden in functie van het specifieke project, en hierbij kan, onder andere, gedacht worden aan volgende kwalitatieve en kwantitatieve criteria:

- opzetten van een informatie- en communicatiecampagne door de bouwheer/ exploitant voor, tijdens en na de bouw van het energieproject;
- ervaring met de materie en referenties van energietransitietrajecten in een stedelijke omgeving, waarbij onder andere informatie, communicatie en rechtstreekse financiële participatie werden uitgewerkt en gerealiseerd;
- overige tegemoetkomingen, zoals het engagement tot het realiseren of financieren van rationeel energiegebruik en hernieuwbare energieprojecten (of andere milieuprojecten) worden door de bouwheer/ exploitant aangeboden.

De stad streeft ernaar om andere publieke en semipublieke instellingen ook te overtuigen om deze criteria ook op te nemen in hun aanbestedingsprocedures.

Een duidelijk standpunt is ook belangrijk in het kader van de stuurgroep hernieuwbare energie, een samenwerkingsverband met de buurgemeenten langs de E40, waar Oud-Heverlee, Bierbeek, Tienen, Hoegaarden, Landen en Leuven samen willen werken rond de ontwikkeling van een gezamenlijk windproject langsheen de E40.

Besluit

Het volgende voor te leggen aan de gemeenteraad:

Artikel 1

Akkoord te gaan om voor nieuwe projecten rond hernieuwbare energie op het grondgebied van de stad en op eigendommen van de stad te streven naar minstens 50% rechtstreekse participatie (van burgers, lokale overheid, Leuvense instellingen, organisaties en bedrijven) via coöperaties, welke de ICA-principes respecteren, zo zijn de natuurlijke hulpbronnen zo maximaal mogelijk een gemeenschappelijk goed.

Artikel 2

Akkoord te gaan dat er bij nieuwe projecten rond hernieuwbare energie op eigendommen van de stad, in de aanbestedingsprocedure, minimum 30% van de punten wordt ingezet op het percentage dat wordt aangeboden aan inwoners om rechtstreeks financieel in het project te participeren. De overige punten kunnen uitgewerkt worden in functie van het specifieke project, en hierbij kan, onder andere, gedacht worden aan volgende kwalitatieve en kwantitatieve criteria:

- opzetten van een informatie- en communicatiecampagne voor, tijdens en na de uitvoering van het energieproject;
- ervaring met de materie en referenties van energietransitietrajecten in een stedelijke omgeving, waarbij onder andere informatie, communicatie en rechtstreekse financiële participatie werden uitgewerkt en gerealiseerd;
- overige tegemoetkomingen, zoals het engagement tot het realiseren of financieren van projecten rond rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, enzovoort.

De stad streeft ernaar om andere publieke en semipublieke instellingen ook te overtuigen om deze criteria ook op te nemen in hun aanbestedingsprocedures.

Bijlagen

1. Besluit_20151106_Visienota.pdf

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,

Op last van het college:
de stadssecretaris

de burgemeester

Gust Vriens

bij delegatie
Mohamed Ridouani
schepen van personeelszaken, onderwijs,
economie, leefmilieu en vastgoed